Europos Parlamentas
2019-2024

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2022/0117(COD)

24.5.2023

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Teisės reikalų komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo)
(COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD))

Nuomonės referentė: Ramona Strugariu

(*) Susijusių komitetų procedūra. Darbo tvarkos taisyklių 57 straipsnis

PA_Legam

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) nėra nauja Europos Sąjungos problema. Tokių ieškinių skaičius Europoje nuolat auga, kaip užfiksavo kelios šį reiškinį stebinčios nepriklausomos organizacijos. 2017 m. spalio mėn. po Maltos tiriamosios žurnalistės Daphne Caruanos Galizios nužudymo padaugėjo mokslinių tyrimų ir informuotumo šiuo klausimu. Tuo metu, kai Daphne Caruana Galizia buvo nužudyta, jos atžvilgiu buvo pateikti 48 tokie ieškiniai. Šie piktnaudžiaujamojo pobūdžio procesai tęsėsi net po jos mirties: jie buvo perduoti jos šeimai, todėl šių procesų taikiniams teko didžiulė finansinė ir psichologinė našta.

Koalicijos prieš SLAPP Europoje (CASE) atlikti tyrimai parodė, kad nuo 2016 m. SLAPP skaičius nuolat didėja, o 2021 m. šis skaičius padidėjo daugiau kaip 400 proc. CASE tyrime pabrėžiamas problemos mastas ir pabrėžiama, kad vien Kroatijoje iki 2021 m. balandžio mėn. ji nustatė beveik 1000 aktyvių ieškinių prieš žiniasklaidą. Tyrime buvo pateikta įvairių pavyzdžių iš įvairių valstybių narių, pavyzdžiui, Lenkijos, Prancūzijos, Italijos, Maltos ar Slovėnijos, ir pabrėžtas šio klausimo europinis aspektas bei poreikis rasti bendrą europinį sprendimą.

SLAPP gali būti visiškai arba iš dalies nepagrįsti reikalavimai. Tačiau du bendri ieškinio pripažinimo SLAPP aspektai yra piktnaudžiavimas teisminiu procesu ir jo naudojimas visuomenės dalyvavimo srityje. Taigi, SLAPP pateikiami kitais tikslais nei iš tikrųjų siekiant įrodyti, apginti ar įgyvendinti tam tikrą teisę ir veikiau siekiant užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti ar bausti už jį. Piktnaudžiaujant teismų sistema SLAPP ne tik daro didelę finansinę ir psichologinę žalą nukentėjusiesiems, bet ir apriboja kitų piliečių teisę kreiptis į teismą, nes pernelyg apsunkina teismų sistemą. Tokiems ieškiniams dažnai būdingas galios disbalansas, tačiau ne visada. Kelių teismo procesų egzistavimas, ieškinio neproporcingumas, taip pat vilkinimo ir bylos iškėlimo be pagrindo taktikos naudojimas yra dar vienas požymis, kad SLAPP yra piktnaudžiaujamojo pobūdžio. Siūloma sukurti aiškią apibrėžtį, kuri apimtų tiek akivaizdžiai nepagrįstus ieškinius, tiek ieškinius, turinčius tam tikrą teisinį pagrįstumą, tačiau turinčius pirmiau minėtų požymių ir lemiančius piktnaudžiavimą teisėmis.

SLAPP aukos nagrinėja įvairiausias temas. Aukos gali būti ir fiziniai, ir juridiniai asmenys, pradedant žurnalistais ir žiniasklaidos priemonėmis, baigiant aktyvistais, redaktoriais, žmogaus teisių gynėjais ir net pavieniais privačiais asmenimis. Bendras šių kategorijų asmenų bruožas – dalyvavimas visuomenės gyvenime. SLAPP gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai naudojami prieš bet kurį asmenį, dalyvaujantį visuomenės gyvenime, ir taip pat gali būti nukreipti į subjektus, dalyvaujančius parengiamojoje ar pagalbinėje veikloje. Šia direktyva turi būti užtikrinama tinkama visų šių kategorijų asmenų apsauga.

Siekiant veiksmingai ir visapusiškai spręsti šį klausimą, taip pat reikia išplėsti visuomenės dalyvavimo apibrėžtį, kad ji apimtų ne tik saviraiškos ir informacijos laisvę, bet ir veiklą, vykdomą naudojantis įvairiomis teisėmis. Praktiniai atvejai parodė, kad į apibrėžtį turėtų būti įtrauktas nebaigtinis sąrašas, kuris, be kita ko, apimtų asociacijų ir susirinkimų laisves, taip pat akademines laisves. Atsižvelgiant į didelį prieš žurnalistus ir žiniasklaidos darbuotojus nukreiptų SLAPP skaičių, labai svarbu, kad žiniasklaidos pliuralizmas ir žiniasklaidos laisvė būtų įtraukti į viešojo intereso klausimo, susijusio su visuomenės dalyvavimu, apibrėžtį.

Kad šia direktyva būtų pasiektas norimas visuomenės dalyvavimo apsaugos nuo piktnaudžiaujamojo pobūdžio bylinėjimosi, jos nuostatose turi būti nurodytos kelios procedūrinės garantijos, įskaitant veiksmingą teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko mechanizmą, kurį galima taikyti *ex officio* arba atsakovo prašymu. Teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko mechanizmo priimtinumui negali būti taikoma aukštesni reikalavimai nei kitoms procedūrinėms garantijoms. Direktyva neturi būti taikomi skirtingi reikalavimai skirtingų kategorijų SLAPP. Siekiant šio tikslo, mechanizmas turi būti išplėstas ir prieinamas visoms SLAPP aukoms. Siūlomas požiūris į procedūrines garantijas ir ypač į teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko mechanizmą, yra atsisakyti Komisijos siūlomo skirstymo į akivaizdžiai nepagrįstas ir piktnaudžiaujamojo pobūdžio bylas.

Taikant veiksmingą teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko mechanizmą, įrodinėjimo pareiga teismui vertinant bylą tenka ieškovui. Siūloma prašyti ieškovo pateikti prima facie argumentus dėl kiekvieno esminio ieškinio pagrindo elemento įsitikinant, kad ieškinys neturi piktnaudžiavimo požymių. Šiuo reikalavimu užtikrinama pusiausvyra tarp atsakovo teisių ir ieškovo teisės kreiptis į teismą, atsižvelgiant į tai, kad atsisakoma pradinės galimybės taikyti teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko mechanizmą tik akivaizdžiai nepagrįstose bylose.

Komisijos pasiūlymas yra puikus pirmas žingsnis siekiant nutraukti piktnaudžiaujamojo pobūdžio bylinėjimąsi dėl visuomenės dalyvavimo ir jis pateikiamas tokiu metu, kai statistiniai duomenys parodė, kad reikia bendro europinio sprendimo. Tačiau pasiūlymu būtų išspręsta tik nedidelė šios problemos dalis, nes Sąjungos lygmens kompetencija procesinės teisės klausimais yra ribota. Todėl labai svarbu, kad valstybės narės imtųsi tolesnių priemonių, papildančių priemones, kurių imamasi Sąjungos lygmeniu. Įsigaliojus šiai direktyvai, valstybės narės neturėtų apriboti šių nuostatų taikymo srities, kad jos būtų taikomos tik tarpvalstybinėms civilinėms ir komercinėms byloms, bet šias nuostatas taikyti ir nacionalinėms byloms bei baudžiamosios teisės reglamentuojamiems atvejams. Be to, pasibaigus peržiūros laikotarpiui, Komisija taip pat turėtų atsižvelgti į galimybę nagrinėti SLAPP baudžiamąsias bylas taikant tinkamas teisines priemones.

Kartu su šiuo pasiūlymu dėl teisėkūros procedūra priimamo akto pateiktos rekomendacijos įgyvendinimas taip pat yra labai svarbus jo veiksmingumui užtikrinti. Šiuo atžvilgiu valstybės narės taip pat turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti specialias taisykles, kuriomis būtų reglamentuojami advokatų ir kitų praktikuojančių teisininkų etikos kodeksai, kad būtų taikomos sankcijos už dalyvavimą inicijuojant SLAPP arba užmaskuojant juos kaip pagrįstus ieškinius.

Galiausiai, dar vienas žingsnis į priekį – Komisija turėtų peržiūrėti reglamentus „Briuselis Ia“ ir „Roma II“, kad būtų atsižvelgta į visus kitus galimus palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimo atvejus, kuriems ši direktyva netaikoma.

PAKEITIMAI

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Teisės reikalų komitetą atsižvelgti į šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1
Pasiūlymas dėl direktyvos
Pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Pasiūlymas	Pasiūlymas
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA
dėl asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo ***akivaizdžiai nepagrįstų ar*** piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo)	dėl asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo)

Pakeitimas 2
Pasiūlymas dėl direktyvos
2 a nurodomoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

Pakeitimas 3
Pasiūlymas dėl direktyvos
2 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(2) Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę dalyvauti demokratiniame Sąjungos gyvenime. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) numatytos, inter alia, teisės į privatų ir šeimos gyvenimą (7 straipsnis), asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), saviraiškos ir informacijos laisvę, kuri apima pagarbą žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui (11 straipsnis), taip pat ***teisę*** į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis);	(2) Europos Sąjungos sutarties 10 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad kiekvienas Sąjungos pilietis turi teisę dalyvauti demokratiniame Sąjungos gyvenime. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) numatytos, inter alia, teisės į privatų ir šeimos gyvenimą (7 straipsnis), asmens duomenų apsaugą (8 straipsnis), saviraiškos ir informacijos laisvę, kuri apima pagarbą žiniasklaidos laisvei ir pliuralizmui (11 straipsnis), ***susirinkimų ir asociacijų laisvė (12 straipsnis), meno ir mokslo laisvė (13 straipsnis),*** taip pat ***teisė*** į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą (47 straipsnis)***. Chartijos 12 straipsnyje aiškiai garantuojama kiekvieno asmens teisė steigti profesines sąjungas ir stoti į jas savo interesams***

	ginti, kuri dar kartą įtvirtinta Chartijos 28 straipsnyje, kuriuo garantuojama teisė į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teisė;

Pakeitimas 4
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(3) teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę, kaip nustatyta Chartijos 11 straipsnyje, apima teisę turėti nuomonę ir gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nesikišant ir nepaisant valstybių sienų. Chartijos 11 straipsniui turėtų būti suteikta Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 10 straipsnio dėl teisės į saviraiškos laisvę, kaip jį aiškina Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT), reikšmė ir taikymo sritis;	(3) teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę, kaip nustatyta Chartijos 11 straipsnyje, apima teisę turėti nuomonę ir gauti bei skleisti informaciją ir idėjas valdžios institucijoms nesikišant ir nepaisant valstybių sienų. Chartijos 11 straipsniui turėtų būti suteikta Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 10 straipsnio dėl teisės į saviraiškos laisvę, kaip jį aiškina Europos Žmogaus Teisių Teismas (EŽTT), reikšmė ir taikymo sritis***. Teisę į saviraiškos laisvę EŽTT nuolat laikė vienu iš esminių demokratinės visuomenės pagrindų. Chartija ir EŽTK numato labai plačią teisę laisvai reikšti savo nuomonę;***

Pakeitimas 5
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(3a) kaip pripažįstama nuoseklioje EŽTT jurisprudencijoje, susijusioje su atitinkamų EŽTK, į kurią atsižvelgiant Chartija turi būti aiškinama ir taikoma pagal jos 52 straipsnio 3 dalį, nuostatų aiškinimu, teisė į saviraiškos ir informacijos laisvę taip pat glaudžiai susijusios su kitų teisių ir laisvių įgyvendinimu, įskaitant teisę į susirinkimų ir asociacijų laisvę, taip pat meno ir mokslo laisvę, įskaitant akademinę laisvę. EŽTK susitariančiosioms valstybėms taip

	pat nustatyta pozityvi pareiga apsaugoti žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą ir sukurti palankią aplinką dalyvauti viešose diskusijose;

Pakeitimas 6
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(3b) teisė į saviraiškos laisvę yra pagrindinė teisė, kuria turi būti naudojamasi laikantis teisių pusiausvyros principo, kaip nustatyta EŽTT jurisprudencijoje, ir Chartijos 54 straipsnio;

Pakeitimas 7
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(4) šios direktyvos tikslas – ***suteikti apsaugą fiziniams ir juridiniams asmenims***, kurie užsiima visuomenine veikla sprendžiant viešojo intereso klausimus, ***visų pirma žurnalistams*** ir žmogaus teisių ***gynėjams***, nuo prieš juos pradėtų teismo procesų, kuriais siekiama juos atgrasyti nuo visuomeninės veiklos (paprastai vadinamų strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo arba SLAPP);	(4) šios direktyvos tikslas – ***pateikti minimalias taisykles Sąjungos lygmeniu siekiant užtikrinti fizinių arba juridinių asmenų***, kurie užsiima visuomenine veikla sprendžiant viešojo intereso klausimus, ***ypač žurnalistus, žiniasklaidos priemones ir organizacijas, skelbėjus*** ir žmogaus teisių ***gynėjus, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas, nevyriausybines organizacijas, ir profesines sąjungas, taip pat tyrėjus, akademinės bendruomenės narius arba menininkus, žmogaus teisių, aplinkos apsaugos, moterų ir LGBTIQ+ asmenų teisių gynėjus***, ***aktyvistus, profesines sąjungas, tinklaraštininkus, informatorius arba politinę opoziciją, apsaugą*** nuo prieš juos pradėtų teismo procesų ***arba grasinimų jais***, kuriais siekiama juos atgrasyti nuo visuomeninės veiklos (paprastai vadinamų strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo arba SLAPP);

Pakeitimas 8
Pasiūlymas dėl direktyvos
4 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(4a) fiziniai ir juridiniai asmenys, kurie dalyvauja visuomeninėje veikloje, atlieka svarbų vaidmenį skatinant viešus debatus, pagrindines teises ir demokratines vertybes, socialinę įtrauktį, aplinkos apsaugą ir teisinę valstybę, taip pat stiprinant demokratiją, lyčių lygybę, žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą Sąjungoje;

Pakeitimas 9
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(5) žurnalistai atlieka svarbų vaidmenį skatindami viešas diskusijas ir skleisdami bei priimdami informaciją, nuomones ir idėjas. Labai svarbu, kad ***jiems*** būtų suteikta reikiama erdvė prisidėti prie atvirų, laisvų ir sąžiningų diskusijų ir ***kovoti*** su dezinformacija, manipuliavimu informacija ir kišimusi. Žurnalistams turėtų būti suteikta galimybė veiksmingai vykdyti savo veiklą siekiant užtikrinti, kad piliečiai galėtų susipažinti su nuomonių įvairove Europos demokratinėse valstybėse;	(5) žurnalistai atlieka svarbų vaidmenį skatindami viešas diskusijas ir skleisdami bei priimdami informaciją, nuomones ir idėjas. ***Nepriklausoma, nešališka, profesionali ir atsakinga žurnalistika, taip pat galimybė gauti pliuralistinės informacijos yra pagrindiniai demokratijos ramsčiai.*** Labai svarbu, kad ***žurnalistams*** būtų suteikta reikiama erdvė prisidėti prie atvirų, laisvų ir sąžiningų diskusijų ir ***be spaudimo nepriklausomai teikti informaciją. Visa tai itin svarbu kovojant*** su dezinformacija, manipuliavimu informacija ir kišimusi. Žurnalistams turėtų būti suteikta galimybė veiksmingai ***ir nesibaiminant*** vykdyti savo veiklą siekiant užtikrinti, kad piliečiai galėtų susipažinti su nuomonių įvairove Europos demokratinėse valstybėse***. Nepaisant to, žurnalistai susiduria su vis sudėtingesnėmis sąlygomis užsiimti savo profesija, kurioje SLAPP, kartu su komerciniu ir politiniu spaudimu, dideliu darbo krūviu, karjeros nesaugumu ar***

savicenzūra, kelia didelę grėsmę visuomenės prieigai prie informacijos;

Pakeitimas 10
Pasiūlymas dėl direktyvos
6 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(6) tiriamosios žurnalistikos atstovai atlieka itin svarbų vaidmenį ***kovojant su organizuotu nusikalstamumu***, ***korupcija*** ir ***ekstremizmu***. Jų darbui kyla ypač didelė rizika ir jie patiria vis daugiau išpuolių ir priekabiavimo. Reikalinga tvirta apsaugos priemonių sistema, kad ***jie*** galėtų atlikti esminį savo, kaip ***teisėtų*** viešųjų interesų sergėtojų, vaidmenį;	(6) tiriamosios žurnalistikos atstovai ***ir žiniasklaidos organizacijos*** atlieka itin svarbų vaidmenį***, be kita ko, atskleidžiant organizuotą nusikalstamumą***, ***piktnaudžiavimą valdžia, korupciją, netinkamą veiklą, nepotizmą, „sukamųjų durų“ reiškinius, žmogaus teisių pažeidimus*** ir ***smurtinį ekstremizmą***. Jų darbui kyla ypač didelė rizika ir jie patiria vis daugiau išpuolių***, žudymų, grasinimų, bauginimo*** ir priekabiavimo. Reikalinga tvirta ***saugiklių ir*** apsaugos priemonių sistema, ***apimanti jų fizinio saugumo ir gyvybės apsaugą bei žmogžudysčių tyrimą,*** kad ***tiriamosios žurnalistikos atstovai*** galėtų atlikti esminį savo, kaip viešųjų interesų sergėtojų, vaidmenį***, nesibaimindami bausmių už tai, kad ieško informacijos ir pateikia ją visuomenei***;

Pakeitimas 11
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(7) žmogaus teisių gynėjai taip pat atlieka svarbų vaidmenį Europos demokratinėse valstybėse, ypač puoselėjant pagrindines teises, demokratines vertybes, socialinę įtrauktį, aplinkos apsaugą ir teisinę valstybę. Jie turėtų turėti galimybę aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir pareikšti savo nuomonę politikos klausimais ir sprendimų priėmimo procesuose nebijodami bauginimo. Žmogaus teisių gynėjai –	(7) žmogaus teisių gynėjai taip pat atlieka svarbų vaidmenį Europos demokratinėse valstybėse, ypač puoselėjant pagrindines teises, demokratines vertybes, socialinę įtrauktį, aplinkos apsaugą***, lyčių lygybę*** ir teisinę valstybę. Jie turėtų turėti galimybę aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime***, užtikrinti atskaitomybę*** ir pareikšti savo nuomonę politikos klausimais ir sprendimų priėmimo procesuose nebijodami

asmenys ar organizacijos, ginantys pagrindines teises ir įvairias kitas teises, pavyzdžiui, teises į aplinką ir klimatą, moterų teises, LGBTIQ asmenų teises, rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančių asmenų teises, darbuotojų teises ar religines laisves**.** Kiti viešų diskusijų dalyviai, pavyzdžiui, akademinės bendruomenės nariai ir ***tyrėjai***, taip pat nusipelno tinkamos apsaugos;	bauginimo. Žmogaus teisių gynėjai – asmenys***, grupės*** ar organizacijos, ginantys pagrindines teises ir įvairias kitas teises, pavyzdžiui, ***civilines, politines, ekonomines, socialines, kultūrines,*** teises į aplinką ir klimatą, moterų teises, LGBTIQ asmenų teises, rasinėms ar etninėms mažumoms priklausančių asmenų teises, darbuotojų ***teises, profesinių sąjungų*** teises ar religines laisves***;*** Kiti viešų diskusijų dalyviai, pavyzdžiui, akademinės bendruomenės nariai***, tyrėjai, menininkai, informatoriai*** ir ***politinė opozicija bei atskiri asmenys***, taip pat nusipelno tinkamos apsaugos***, nes SLAPP nukreipti ir prieš juos***;

Pakeitimas 12
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(7a) akademinės bendruomenės nariai ir tyrėjai, pasinaudodami savo teise ir pareiga pareikšti nuomonę savo kompetencijos srityje, iš esmės prisideda prie viešojo diskurso ir žinių sklaidos, taip pat užtikrina, kad demokratinės diskusijos būtų pagrįstos informacija. Teisinių priemonių naudojimas bauginimui, kuriuo mėginama neleisti akademinės bendruomenės nariams ir tyrėjams teikti pranešimų su jų moksline veikla susijusiais klausimais, yra tiesioginis akademinės laisvės pažeidimas ir kelia pavojų esminiam mokslininkų vaidmeniui visose jų veiklos srityse, be kita ko, kovojant su dezinformacija ir klaidinga informacija;

Pakeitimas 13
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(7b) aplinkos gynėjai taip pat atlieka pagrindinį vaidmenį ginant pagrindines teises ir siekiant Europos Sąjungos nustatytų aplinkosaugos tikslų ir jokiu būdu negali būti persekiojami ir prie jų neturi būti priekabiaujama dėl jų dalyvavimo žmogaus teisių, aplinkos ir klimato teisių apsaugos veikloje. Pastaraisiais metais aplinkos gynėjai vis dažniau žudomi, jiems grasinama, prie jų priekabiaujama, jie gąsdinami, prieš juos vykdomos šmeižto kampanijos, keliamos baudžiamosios bylos ir jie susiduria su teisminiu priekabiavimu;

Pakeitimas 14
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(7c) moterų ir LGBTIQ+ asmenų teisių gynėjai taip pat atlieka svarbų vaidmenį skatinant ir ginant lyčių lygybę, taip pat teikiant paramą ir apsaugą smurto dėl lyties aukoms. Moterų teisių ir LGBTIQ+ teisių gynėjai ir organizacijos vis dažniau puolami ir patiria grasinimus, be kita ko, jų gyvybei, ir smurtą, kuris sukelia savicenzūrą. Bėgant metams SLAPP buvo vis dažniau naudojami siekiant kriminalizuoti solidarumą, taip pat aktyvistus, ginančius moterų teises, lyčių lygybę ir LGBTIQ+ asmenų teises, siekiant stabdyti pažangą siekiant lyčių lygybės, vis labiau ginčijant jų, kaip visuomenės sergėtojų, vaidmenį ir prisidedant prie mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei Sąjungoje;

Pakeitimas 15
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(9) siekiant skatinti šią aplinką, svarbu apsaugoti žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus nuo teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo. Toks teismo procesas pradedamas ne siekiant užtikrinti teisę kreiptis į teismą, o siekiant nutildyti viešas diskusijas, ***paprastai naudojant priekabiavimą*** ir ***bauginimą***;	(9) siekiant skatinti šią aplinką, svarbu apsaugoti ***fizinius arba juridinius asmenis, kurie dalyvauja visuomenės gyvenime, visų pirma*** žurnalistus***, pranešėjus, aktyvistus, akademinės bendruomenės narius, tyrėjus, menininkus*** ir žmogaus teisių gynėjus***, įskaitant pilietinės visuomenės organizacijas ir profesines sąjungas,*** nuo teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo. Toks teismo procesas pradedamas ne siekiant užtikrinti teisę kreiptis į teismą ***tam, kad būtų realiai įrodyta, apginta ar įgyvendinta tam tikra teisė***, o ***užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti ar bausti už jį, galiausiai*** siekiant nutildyti viešas diskusijas ***ir išvengti tyrimų ir pranešimų apie Sąjungos ir nacionalinės teisės pažeidimus***, ***korupciją ar kitokius piktnaudžiavimus. Tokiu atveju dažnai naudojamas priekabiavimas*** ir ***bauginimas***;

Pakeitimas 16
Pasiūlymas dėl direktyvos
10 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(10) SLAPP paprastai inicijuoja galingi subjektai, pavyzdžiui, ***asmenys,*** lobistų grupės, korporacijos ir ***valstybės organai***. ***Dėl jų*** dažnai ***atsiranda*** šalių galios disbalansas, o ieškovo finansinė ar politinė padėtis yra stipresnė nei atsakovo. ***Nors*** galios disbalansas ***nėra būtinas*** tokių bylų elementas, jis gerokai padidina žalingą ir atgrasomąjį teismo proceso poveikį visuomenės dalyvavimui;	(10) SLAPP paprastai inicijuoja galingi ***asmenys ar*** subjektai, pavyzdžiui, lobistų grupės, korporacijos***, valstybės pareigūnai, valstybės kontroliuojami subjektai bei valdžios institucijos, įskaitant politikus*** ir ***teismines institucijas, mėginant nutildyti viešus debatus***. ***SLAPP aukoms gali būti pareiškiami ieškiniai už kritiškos nuomonės apie elgesį reiškimą arba neteisėtų veiksmų pasmerkimą ir ieškiniams*** dažnai ***būdingas*** šalių galios disbalansas, o ieškovo finansinė ar politinė padėtis yra stipresnė nei atsakovo. Galios disbalansas ***yra reikšmingas ir dažnai pasitaikantis*** tokių bylų elementas***, tačiau kai kuriais atvejais, atitinkančiais SLAPP***

	kriterijus, jo gali ir nebūti, jei yra kiti SLAPP būdingi elementai. Atvejai, kai nėra galios disbalanso, turėtų būti aiškinami atsargiai, kad SLAPP atveju pateikti kaltinimai nebūtų piktybiškai nukreipiami prieš NVO, žmogaus teisių gynėjus, aktyvistus, žurnalistus ir kitus asmenis, kurie sąžiningai kreipiasi į teismus, kad apsigintų nuo šmeižikiškų galingų subjektų komentarų. Kai toks disbalansas yra, jis gerokai padidina žalingą ir atgrasomąjį teismo proceso poveikį visuomenės dalyvavimui;

Pakeitimas 17
Pasiūlymas dėl direktyvos
11 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(11) teismo procesai dėl visuomenės dalyvavimo gali turėti neigiamą poveikį ***žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų*** patikimumui bei reputacijai ir išsekinti jų finansinius ir kitus išteklius. Dėl tokių procesų informacijos, susijusios su viešojo intereso klausimu, paskelbimas gali būti atidėtas arba visiškai neįmanomas. Procedūrų trukmė ir finansinis spaudimas gali turėti atgrasomojo poveikio žurnalistams ir žmogaus teisių gynėjams. Todėl tokios praktikos buvimas gali turėti atgrasomojo poveikio jų darbui, nes gali būti prisidedama prie vidinės cenzūros laukiant galimo teismo proceso ateityje, dėl to nukenčia viešos diskusijos, ir tai nėra naudinga visai visuomenei;	(11) teismo procesai dėl visuomenės dalyvavimo gali turėti neigiamą poveikį ***visuomenine veikla užsiimančių fizinių ar juridinių asmenų*** patikimumui bei reputacijai ir išsekinti jų finansinius ir kitus išteklius ***bei sukelti jiems psichologinės žalos***. Dėl tokių procesų informacijos, susijusios su viešojo intereso klausimu, paskelbimas gali būti atidėtas arba visiškai neįmanomas. Procedūrų trukmė ir finansinis spaudimas gali turėti atgrasomojo poveikio žurnalistams***, informatoriams, aktyvistams, akademinės bendruomenės nariams, tyrėjams, menininkams*** ir žmogaus teisių gynėjams***, įskaitant pilietinės visuomenės atstovus, nevyriausybines organizacijas ir profesines sąjungas, užsiimančius visuomenine veikla***. Todėl tokios praktikos buvimas gali turėti atgrasomojo poveikio jų darbui, nes gali būti prisidedama prie vidinės cenzūros laukiant galimo teismo proceso ateityje, dėl to nukenčia viešos diskusijos, ir tai nėra naudinga visai visuomenei;

Pakeitimas 18
Pasiūlymas dėl direktyvos
12 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(12) asmenims, kuriems pradėtas teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo, vienu metu gali būti iškeltos kelios bylos, kartais keliose jurisdikcijose. Vienos valstybės narės jurisdikcijoje pradėtas procesas prieš asmenį, gyvenantį kitoje valstybėje narėje, paprastai yra sudėtingesnis ir brangesnis atsakovui. Ieškovai teismo procesuose dėl visuomenės dalyvavimo taip pat gali naudotis procesinėmis priemonėmis, kad padidintų bylinėjimosi trukmę ir išlaidas, ir iškelti bylas jurisdikcijoje, kuri, jų nuomone, yra palanki jų bylai, o ne tinkamiausiame ieškiniui nagrinėti teisme. Tokia praktika taip pat sukuria nereikalingą ir žalingą naštą nacionalinėms teismų sistemoms;	(12) asmenims, kuriems pradėtas teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo, vienu metu gali būti iškeltos kelios bylos, ***ir tai gali būti civilinės, administracinės ar baudžiamosios bylos arba jų derinys,*** kartais keliose jurisdikcijose. ***Pranešama, kad dauguma piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo atvejų yra baudžiamosios ir nacionalinės bylos.*** Vienos valstybės narės jurisdikcijoje pradėtas procesas prieš asmenį, gyvenantį kitoje valstybėje narėje, paprastai yra sudėtingesnis ir brangesnis atsakovui. Ieškovai teismo procesuose dėl visuomenės dalyvavimo taip pat gali naudotis procesinėmis priemonėmis, kad padidintų bylinėjimosi trukmę ir išlaidas, ir iškelti bylas jurisdikcijoje, kuri, jų nuomone, yra palanki jų bylai, o ne tinkamiausiame ieškiniui nagrinėti teisme. ***Teismo procesų trukmė, finansinis spaudimas ir sankcijų, visų pirma baudžiamųjų, grėsmė yra veiksmingos priemonės siekiant įbauginti ir nutildyti kritišką nuomonę.*** Tokia praktika taip pat sukuria nereikalingą ir žalingą naštą nacionalinėms teismų sistemoms ***ir sukelia netinkamą jų išteklių naudojimą***;

Pakeitimas 19
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(13) šioje direktyvoje numatytos apsaugos priemonės turėtų būti taikomos bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui dėl to, kad jis dalyvauja visuomenės gyvenime. Jomis taip pat turėtų būti apsaugomi fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie darbo reikalais arba asmeniškai remia	(13) šioje direktyvoje numatytos apsaugos priemonės turėtų būti taikomos bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui dėl to, kad jis ***tiesiogiai ar netiesiogiai*** dalyvauja visuomenės gyvenime. Jomis taip pat turėtų būti apsaugomi fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie darbo reikalais

kitą asmenį, jam padeda arba tiekia prekes ar paslaugas tiesiogiai su visuomenės dalyvavimu sprendžiant viešojo intereso klausimus susijusiais tikslais. Tai apima, pavyzdžiui, interneto paslaugų teikėjus, leidyklas ar spaustuves, dėl kurių yra pradėtas arba kuriems gresia teismo procesas dėl paslaugų asmeniui, kuriam iškelta byla, teikimo;	arba asmeniškai remia kitą asmenį, jam padeda arba tiekia prekes ar paslaugas tiesiogiai su visuomenės dalyvavimu sprendžiant viešojo intereso klausimus susijusiais tikslais. Tai apima, pavyzdžiui, ***šeimos narius, žiniasklaidos priemones,*** interneto paslaugų teikėjus, leidyklas ar spaustuves, dėl kurių yra pradėtas arba kuriems gresia teismo procesas dėl ***pagalbos, paramos ar*** paslaugų asmeniui, kuriam iškelta byla, teikimo;

Pakeitimas 20
Pasiūlymas dėl direktyvos
13 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(13a) šia direktyva taip pat siekiama atgrasyti nuo piktnaudžiavimo ikiteisminio tyrimo procedūromis, tokiomis kaip įspėjamieji laiškai ir įsakymai dėl veiklos sustabdymo bei nutraukimo, kurie naudojami fiziniams ir juridiniams asmenims, užsiimantiems visuomenine veikla, nutildyti. Suteikiant fiziniams ir juridiniams asmenims, užsiimantiems visuomenine veikla, priemones veiksmingai kovoti su tokiais piktnaudžiavimais ieškiniais teisme, direktyva taip pat padedama užkirsti kelią tokiai bauginimo taktikai;

Pakeitimas 21
Pasiūlymas dėl direktyvos
14 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(14) ši direktyva turėtų būti taikoma bet kokios rūšies teisiniams ieškiniams arba civilinio ar komercinio pobūdžio ieškiniams, ***turintiems*** tarpvalstybinių pasekmių, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Tai apima ir baudžiamuosiuose procesuose pareikštus civilinius ieškinius. Direktyva	(14) ši direktyva turėtų būti taikoma bet kokios rūšies teisiniams ieškiniams arba civilinio ar komercinio pobūdžio ieškiniams, ***įskaitant ieškinius, kurie jos įsigaliojimo metu yra nagrinėjami nacionaliniame teisme, nepriklausomai nuo to, ar jie turi*** tarpvalstybinių

taip pat apima laikinąsias ir apsaugos priemones, priešieškinius ar kitas konkrečias teisių gynimo priemones, kuriomis galima pasinaudoti pagal kitus aktus;

pasekmių, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. ***Teismo procesai pagal šią direktyvą apima visus civilinių bylų teismo procesus, įskaitant ieškinius, nagrinėjamus taikant pagreitintą procedūrą, pvz., teismo draudimus.*** Tai apima ir baudžiamuosiuose procesuose pareikštus civilinius ieškinius***, nes jie iš esmės yra civiliniai, o ne baudžiamieji ieškiniai***. Direktyva taip pat apima laikinąsias ir apsaugos priemones, priešieškinius ar kitas konkrečias teisių gynimo priemones, kuriomis galima pasinaudoti pagal kitus aktus;

Pakeitimas 22
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(16) visuomenės dalyvavimas turėtų būti suprantamas kaip bet koks fizinio ar juridinio asmens pareiškimas ar veikla, padaromi arba vykdomi naudojantis teise į saviraiškos ir informacijos laisvę viešojo intereso klausimu, pavyzdžiui, ***žurnalistinės***, politinės, mokslinės, akademinės, meninės, komentarinės ar satyrinės komunikacijos, leidinių ar kūrinių kūrimas, rodymas, reklama ar kitoks populiarinimas, taip pat bet kokia su tuo tiesiogiai susijusi parengiamoji veikla. Visuomenės dalyvavimas taip pat gali apimti veiklą, susijusią su naudojimusi teise laisvai burtis į asociacijas ir rengti taikius susirinkimus, pavyzdžiui, lobistinės veiklos, demonstracijų ir protestų organizavimą arba dalyvavimą juose arba veiklą, susijusią su naudojimusi teise į gerą administravimą ir teise į veiksmingą teisinę gynybą, pavyzdžiui, skundų, peticijų, administracinių skundų ir teismo ieškinių pateikimą ir dalyvavimą viešuosiuose posėdžiuose***. Visuomenės dalyvavimas taip pat turėtų apimti parengiamąją, rėmimo ar pagalbos veiklą, kuri yra tiesiogiai ir neatsiejamai susijusi su atitinkamu pareiškimu ar veikla ir kuria***	(16) visuomenės dalyvavimas turėtų būti suprantamas kaip bet koks fizinio ar juridinio asmens pareiškimas ar veikla, padaromi arba vykdomi naudojantis ***pagrindinėmis ir žmogaus teisėmis ir laisvėmis, be kita ko,*** teise į saviraiškos ir informacijos laisvę viešojo intereso klausimu, pavyzdžiui, ***žurnalistinio turinio, naujienų ir einamųjų reikalų***, politinės, mokslinės, akademinės, meninės, komentarinės ar satyrinės komunikacijos, leidinių ar kūrinių kūrimas, rodymas, reklama ar kitoks populiarinimas, taip pat bet kokia su tuo tiesiogiai susijusi parengiamoji veikla. ***Būsimas viešasis interesas reiškia, kad klausimas dar gali nebūti susijęs su viešuoju interesu, bet gali tokiu tapti, kai visuomenė apie tai sužino, pvz., paskelbus informaciją ar pateikus individualų skundą.*** Visuomenės dalyvavimas taip pat gali apimti veiklą, susijusią su naudojimusi ***akademine ir meno laisve,*** teise laisvai burtis į asociacijas ir rengti taikius susirinkimus, pavyzdžiui, lobistinės veiklos, demonstracijų ir protestų organizavimą arba dalyvavimą juose arba veiklą, susijusią su naudojimusi teise į gerą

siekiama slopinti visuomenės dalyvavimą. Be to, visuomenės dalyvavimas gali apimti kitą veiklą, kuria siekiama informuoti visuomenę arba daryti jai įtaką, arba skatinti tolesnius visuomenės, įskaitant bet kokio privačiojo ar viešojo subjekto veiksmus, susijusius su viešojo intereso klausimu, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų, apklausų, kampanijų ar bet kokių kitų kolektyvinių veiksmų organizavimą arba dalyvavimą juose;

administravimą ir teise į veiksmingą teisinę gynybą, pavyzdžiui, skundų, peticijų, administracinių skundų ir teismo ieškinių pateikimą ir dalyvavimą viešuosiuose posėdžiuose;

Pakeitimas 23
Pasiūlymas dėl direktyvos
16 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(16a) visuomenės dalyvavimas taip pat turėtų apimti parengiamąją, rėmimo ar pagalbos veiklą, kuri yra tiesiogiai ir neatsiejamai susijusi su atitinkamu pareiškimu ar veikla. Tokia veikla turėtų būti tiesiogiai susijusi su konkrečiu visuomenės dalyvavimo veiksmu, įskaitant pagrįsta sutartiniu ryšiu tarp joje dalyvaujančio asmens ir asmens, vykdančio parengiamąją, rėmimo ar pagalbos veiklą. Be to, visuomenės dalyvavimas gali apimti kitą veiklą, kuria siekiama informuoti visuomenę arba daryti jai įtaką, arba skatinti tolesnius visuomenės, įskaitant bet kokio privačiojo ar viešojo subjekto veiksmus, susijusius su viešojo intereso klausimu, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų, apklausų, kampanijų ar bet kokių kitų kolektyvinių veiksmų organizavimą arba dalyvavimą juose. Ieškinių pareiškimas ne visuomeninėje veikloje dalyvaujančiam asmeniui, o žiniasklaidos organizacijai, pvz., interneto platformai, kurioje jie skelbia savo darbus, arba tekstą spausdinančiai bendrovei ar tekstą parduodančiai parduotuvei, gali būti veiksmingas būdas nuslopinti visuomenės dalyvavimą, nes be tokių paslaugų nuomonės negali būti skelbiamos ir todėl negali turėti įtakos

viešiems debatams;

Pakeitimas 24
Pasiūlymas dėl direktyvos
17 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(17) visuomenės dalyvavimas paprastai neturėtų apimti komercinės reklamos ir rinkodaros veiklos***, kuri paprastai nevykdoma naudojantis saviraiškos ir informacijos laisve***;	(17) visuomenės dalyvavimas paprastai neturėtų apimti komercinės reklamos ir rinkodaros veiklos;

Pakeitimas 25
Pasiūlymas dėl direktyvos
18 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(18) sąvoka „viešojo intereso klausimas“ taip pat turėtų apimti prekių, produktų ar paslaugų kokybę, saugą ar kitus svarbius aspektus, kai tokie klausimai susiję su visuomenės sveikata, sauga, aplinka, klimatu ar naudojimusi pagrindinėmis teisėmis. Visiškai individualus vartotojo ir gamintojo ar paslaugų teikėjo ginčas dėl prekės, produkto ar paslaugos turėtų būti įtraukiamas tik tada, kai klausimas susijęs su viešojo intereso elementu, pavyzdžiui, dėl aplinkos apsaugos ar saugos standartų neatitinkančio produkto ar paslaugos;	(18) sąvoka „viešojo intereso klausimas“ taip pat turėtų apimti prekių, produktų ar paslaugų kokybę, saugą ar kitus svarbius aspektus, ***įskaitant sąlygas, kuriomis tos prekės ir produktai yra gaminami ir kuriomis teikiamos tos paslaugos,*** kai tokie klausimai susiję su visuomenės sveikata, sauga, aplinka, klimatu***, teisine valstybe*** ar naudojimusi pagrindinėmis teisėmis***, įskaitant darbo teises, žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, nediskriminavimą, lyčių lygybę ir apsaugą nuo smurto dėl lyties***. Visiškai individualus vartotojo ir gamintojo ar paslaugų teikėjo ginčas dėl prekės, produkto ar paslaugos turėtų būti įtraukiamas tik tada, kai klausimas susijęs su viešojo intereso elementu, pavyzdžiui, dėl aplinkos apsaugos ar saugos standartų neatitinkančio produkto ar paslaugos***, darbuotojų teisių, vartotojų teisių ar žmogaus teisių, įskaitant nediskriminavimo principą***;

Pakeitimas 26
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(19a) įtarimai dėl korupcijos, sukčiavimo, pinigų plovimo, lėšų pasisavinimo, turto prievartavimo, prievartos, seksualinio priekabiavimo ir smurto dėl lyties ar kitokių bauginimo ir nusikalstamumo formų, įskaitant nusikaltimus aplinkai, taip pat yra viešojo intereso klausimai. Viešojo intereso klausimais taip pat laikoma veikla, kuria siekiama apsaugoti ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes, suteikti arba sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su informacija siekiant kovoti su dezinformacija, taip pat vykdyti mokslinę ir mokslinių tyrimų veiklą;

Pakeitimas 27
Pasiūlymas dėl direktyvos
20 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(20) piktnaudžiaujant teismo procesais paprastai naudojamasi nesąžininga bylinėjimosi taktika, pavyzdžiui, vilkinamas procesas, todėl atsakovas patiria neproporcingų išlaidų procese arba ieškoma palankesnio teisinio reglamentavimo. Šia taktika ieškovas naudojasi ***kitais nei*** teisės kreiptis į teismą tikslais. Tokia taktika dažnai, nors ir ne visada, derinama su įvairių formų bauginimu, priekabiavimu ar grasinimais;	(20) ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesams būdingai tai, kad jų pagrindinis tikslas – užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti ar už jį bausti, arba siekti atgrasomojo poveikio visuomenės dalyvavimui nagrinėjamu klausimu. Taigi jie yra piktnaudžiavimas materialine ar procesine teise. Bendruosiuose teisės principuose teigiama, kad teisėmis negali būti naudojamasi piktnaudžiaujant, kaip nustatyta Chartijos 54 straipsnyje ir EŽTK 17 straipsnyje. Piktnaudžiavimas teismo procesu nustatomas remiantis visomis bylos aplinkybėmis.*** Piktnaudžiaujant teismo procesais paprastai naudojamasi nesąžininga bylinėjimosi taktika, pavyzdžiui, ***teikiami perdėti ar pernelyg dideli reikalavimai atlyginti žalą,***

prašymai taikyti neproporcingas išankstinio apribojimo priemones, vilkinamas procesas ***arba pateikiami keletas ieškinių dėl panašaus dalyko***, todėl atsakovas patiria neproporcingų išlaidų procese arba ieškoma palankesnio teisinio reglamentavimo. ***Nustatant, ar ieškinys yra piktnaudžiaujamojo pobūdžio, taip pat reikėtų atsižvelgti į ankstesnį ieškovo elgesį ir visų pirma į bet kokias teisinio bauginimo apraiškas praeityje. Ankstesnis panašaus ieškinio, pateikto piktnaudžiaujant, atmetimas anksčiau laiko turėtų būti prima facie piktnaudžiavimo požymis.*** Šia taktika ieškovas naudojasi ***ne*** teisės kreiptis į teismą tikslais***, kad būtų iš tikrųjų įrodyta, apginta ar įgyvendinta tam tikra teisė, ir dėl to piktnaudžiaujama materialine ar procesine teise***. Tokia taktika dažnai, nors ir ne visada, derinama su įvairių formų bauginimu, priekabiavimu ar grasinimais***, pavyzdžiui, grasinant pasinaudoti SLAPP. Atsakovo mirties atveju tokie piktnaudžiaujamojo pobūdžio ieškiniai gali būti nagrinėjami net ir jų įpėdinių atžvilgiu;***

Pakeitimas 28
Pasiūlymas dėl direktyvos
20 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(20a) kita pasikartojanti SLAPP savybė yra ieškovo naudojimasis dominuojančia ekonomine galia, teisiniais ištekliais ar politine įtaka siekiant apriboti atsakovo dalyvavimą visuomenės veikloje. Tai sukelia galios disbalansą, kuris kelia itin didelį susirūpinimą, jeigu piktnaudžiaujamojo pobūdžio ieškiniai yra tiesiogiai ar netiesiogiai finansuojami iš valstybės biudžeto ir yra derinami su kitomis netiesioginėmis ir tiesioginėmis valstybės priemonėmis, nukreiptomis prieš nepriklausomas žiniasklaidos priemones, nepriklausomą žurnalistiką ir pilietinę

	visuomenę. Kai kuriais atvejais, kurie atitinka kitus SLAPP kriterijus, tokio galios disbalanso gali nebūti;

Pakeitimas 29
Pasiūlymas dėl direktyvos
23 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(23) atsakovams turėtų būti suteikta galimybė prašyti šių procesinių apsaugos priemonių: prašymas pateikti užtikrinimo priemonę, kad būtų padengtos procesinės išlaidos arba procesinės išlaidos ir žalos atlyginimas, prašymas anksčiau laiko nutraukti ***akivaizdžiai nepagrįstą*** teismo procesą, prašymas imtis teisių gynimo priemonių prieš piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesą (išlaidų priteisimas, žalos atlyginimas ir baudos) arba visi jie tuo pačiu metu;	(23) atsakovams turėtų būti suteikta galimybė prašyti šių procesinių apsaugos priemonių: prašymas pateikti užtikrinimo priemonę, kad būtų padengtos procesinės išlaidos arba procesinės išlaidos ir žalos atlyginimas, prašymas anksčiau laiko nutraukti ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio*** teismo procesą, prašymas imtis teisių gynimo priemonių prieš piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesą (išlaidų priteisimas, žalos atlyginimas ir baudos) arba visi jie tuo pačiu metu***. Teismo procesai, pradėti prieš fizinius ar juridinius asmenis dėl jų visuomeninės veiklos, turėtų būti išnagrinėti greitai ir veiksmingai, atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą bei teisę į teisingą bylos nagrinėjimą;***

Pakeitimas 30
Pasiūlymas dėl direktyvos
23 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(23a) bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, saugantis ar skatinantis visuomenės veikloje dalyvaujančių asmenų teises arba kitaip suinteresuotas apginti visuomenės dalyvavimo veiklą, dėl kurios pateiktas SLAPP, turi turėti galimybę dalyvauti tame teismo procese arba teikti jame informaciją, palaikydamas atsakovą arba veikdamas jo vardu atsakovo sutikimu . Tokia teisinio atstovavimo galimybė

	neturėtų pažeisti profesinių sąjungų ir darbuotojų atstovų teisės ir kompetencijos dalyvauti teismo procese darbuotojų vardu arba juos remiant pagal kitas Sąjungos ir nacionalines taisykles;

Pakeitimas 31
Pasiūlymas dėl direktyvos
25 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(25a) teismo procesai dėl visuomenės dalyvavimo sukelia atsakovams didelę finansinę ir psichologinę žalą, o kartu jiems tenka įrodyti dažnai sunkiai įrodomus faktus, pvz., piktnaudžiaujamąjį teismo proceso pobūdį. Tokiais atvejais atsakovai turėtų turėti teisę gauti būtiną paramą, kad galėtų, gavus išankstinį jų sutikimą, pateikti savo argumentus. Tai apima, be kita ko, paramą ir informacijos teikimą. Atsakovas turėtų turėti teisę prašyti tokios paramos iš bet kurio fizinio ar juridinio asmens, turinčio teisėtą interesą arba patirties apsaugoti ar skatinti asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, teises. Tai apima, pavyzdžiui, žurnalistus ir mokslininkus, taip pat nevyriausybines organizacijas, Sąjungos įstaigas arba agentūras, tarptautines organizacijas ir jų organus, profesines ir atstovaujamąsias asociacijas, profesines sąjungas ir kitas kolektyvines organizacijas, veikiančias atsakovo interesais arba turinčias specialių žinių apie ieškovą, visų pirma apie jo veiklą prieš visuomenės dalyvavimą;

Pakeitimas 32
Pasiūlymas dėl direktyvos
30 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(30) jeigu atsakovas pateikė prašymą	(30) jeigu atsakovas pateikė prašymą

nutraukti procesą anksčiau laiko, ieškovas pagrindinėje byloje turi skubos tvarka įrodyti, kad ieškinys nėra ***akivaizdžiai nepagrįstas***. Tai nereiškia teisės kreiptis į teismą apribojimo, atsižvelgiant į tai, kad ieškovui tenka prievolė įrodyti dėl to reikalavimo pagrindinėje byloje ir jis turi ***tik atitikti daug žemesnę ribą***, ***t. y. įrodyti***, kad ***reikalavimas nėra akivaizdžiai nepagrįstas, – tada procesas nebus nutraukiamas anksčiau laiko***;	nutraukti procesą anksčiau laiko, ieškovas pagrindinėje byloje turi skubos tvarka įrodyti, kad ieškinys nėra ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio***. Tai nereiškia teisės kreiptis į teismą apribojimo, atsižvelgiant į tai, kad ieškovui tenka prievolė įrodyti dėl to reikalavimo pagrindinėje byloje ir jis turi ***įrodyti, kad ieškiniu nėra piktnaudžiaujama***, ***kad būtų išvengta proceso nutraukimo anksčiau laiko, taip pat į tai***, kad ***teikdamas prašymą dėl ieškinio atmetimo atsakovas turėtų pateikti teismui informaciją, rodančią piktnaudžiavimą***;

Pakeitimas 33
Pasiūlymas dėl direktyvos
30 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(30a) visiškai ar iš dalies nepagrįstų ieškinių atmetimas anksčiau laiko nėra nepagrįstas teisės kreiptis į teismą pažeidimas. Pagal šią direktyvą valstybės narės turėtų suteikti savo teismams galimybę priimti sprendimus nutraukti teismo procesą anksčiau laiko, tačiau tokius sprendimus teisėjas turėtų priimti kiekvienu konkrečiu atveju, kai ieškovo tikslas nėra iš tikrųjų įrodyti, apginti ar įgyvendinti tam tikrą teisę. Be to, ieškovai turėtų visada turėti teisę apskųsti sprendimą nutraukti teismo procesą anksčiau laiko;

Pakeitimas 34
Pasiūlymas dėl direktyvos
34 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(34a) šios direktyvos nuostatos ir apsaugos priemonės, vadovaujantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktu principo „tempus regit actum“

	aiškinimu[1a], taikomos visiems nebaigtiems teismo procesams dėl visuomenės dalyvavimo nacionalinės teisės akto, kuriuo įgyvendinama direktyva, įsigaliojimo dieną ir vėliau;

	[1a] Byla Nr. C-610/10, Europos Komisija prieš Ispanijos Karalystę.

Pakeitimas 35
Pasiūlymas dėl direktyvos
35 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(35a) ši direktyva turėtų nedaryti poveikio esamoms atstovavimo ir įsikišimo teisėms, kurios garantuojamos kitomis Sąjungos ar nacionalinėmis teisės nuostatomis;

Pakeitimas 36
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
(36) ši direktyva papildo Komisijos rekomendaciją dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo). Minėta rekomendacija skirta valstybėms narėms ir joje pateikiamas išsamus priemonių rinkinys, įskaitant mokymą, informuotumo didinimą, paramą piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo proceso adresatams ir duomenų rinkimą, ataskaitų teikimą ir teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo, stebėseną;	(36) ši direktyva papildo Komisijos rekomendaciją dėl žurnalistų ir žmogaus teisių gynėjų, užsiimančių visuomenine veikla, apsaugos nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo). Minėta rekomendacija skirta valstybėms narėms ir joje pateikiamas išsamus priemonių rinkinys, įskaitant mokymą, informuotumo didinimą, paramą piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo proceso adresatams ir duomenų rinkimą, ataskaitų teikimą ir teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo, stebėseną; ***Perkeldamos šią direktyvą į nacionalinę teisę, valstybės narės taip pat turėtų užtikrinti, kad būtų įgyvendinta Komisijos rekomendacija.***

	Šiuo atveju valstybės narės turėtų atkreipti ypatingą dėmesį į rekomendacijų, visų pirma dėl apsaugos priemonių, panašių į numatytąsias šioje direktyvoje, įtraukimo nacionalinių bylų, nepatenkančių į dabartinės direktyvos taikymo sritį, atveju ir teisinės pagalbos teikimo atsakovams už prieinamą kainą ir lengvai prieinamu būdu, įgyvendinimą, ir užtikrinti galimybę į savo nacionalinius perkėlimo į nacionalinę teisę įstatymus įtraukti atitinkamas tikslines nuostatas;

Pakeitimas 37
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(36a) šioje direktyvoje numatytos paramos ir prevencinės priemonės, įskaitant valstybių narių įsteigiamus nepriklausomo organo, pavyzdžiui, pilietinės visuomenės organizacijų, valdomus nacionalinius fondus, remiant Komisijai kuriamus nefinansinės paramos mechanizmus, pvz., teisinės ir psichologinės pagalbos teikimą, taip pat mokymo, informuotumo didinimo ir duomenų rinkimo priemones. Ja taip pat siekiama užtikrinti duomenų rinkimą nustatant bendrus kriterijus ES lygmeniu. Turėtų būti įsteigti Komisijos koordinuojami ir Sąjungos lėšas valdančių nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų valdomi nacionaliniai ryšių punktai, kurie rinktų informaciją apie visas organizacijas, teikiančias rekomendacijas ir paramą asmenims, kurių atžvilgiu vyksta piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai, nukreipti prieš visuomenės dalyvavimą, ir ja dalytųsi. Tokios organizacijos galėtų būti teisės specialistų asociacijos, žiniasklaidos ir spaudos tarybos, žmogaus teisių gynėjų koordinavimo asociacijos, Sąjungos ir nacionalinio lygmens asociacijos,

	advokatų kontoros, pro bono ginančios asmenis piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesuose, nukreiptuose prieš visuomenės dalyvavimą, universitetų teisės klinikos ir kitos nevyriausybinės organizacijos;

Pakeitimas 38
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 b konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(36b) šia direktyva nesiekiama išspręsti visų SLAPP, nukreiptų prieš asmenis, dalyvaujančius visuomeninėje veikloje. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama piktnaudžiavimui baudžiamosios teisės ir administracinės teisės sistemomis. Visų pirma, nusikaltimas dėl šmeižto kelia ypatingą pavojų, kad juo bus piktnaudžiaujama kaip SLAPP pagrindu. Komisija ir valstybės narės turėtų ieškoti sprendimų, kaip pašalinti šiuos pavojus;

Pakeitimas 39
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 c konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(36c) žurnalistų, kitų žiniasklaidos specialistų ir žmogaus teisių gynėjų mokymas turėtų sustiprinti jų gebėjimus kovoti su piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesais, nukreiptais prieš visuomenės dalyvavimą. Jame turėtų būti sutelktas dėmesys į tokių teismo procesų pripažinimą, į tai, kaip spręsti problemą, kad jie bus nukreipti prieš minėtus asmenis, ir informuoti juos apie jų teises ir pareigas, kad jie galėtų imtis būtinų priemonių apsisaugoti nuo tokių procesų. Taip pat turėtų būti rengiami mokymai teisės specialistams, kad būtų didinamas informuotumas apie piktnaudžiaujamojo

pobūdžio teismo procesus ir būtų galima juos nustatyti labai ankstyvu etapu;

Pakeitimas 40
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 d konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(36d) valstybės narės turėtų įsteigti specialius nacionalinius fondus, kuriuos valdytų nepriklausoma įstaiga, pvz., pilietinės visuomenės organizacijos, ir kuriuos remtų Komisija, kad būtų galima paremti piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų aukas ir atlyginti jų patirtą žalą. Nacionaliniai fondai turėtų būti iš dalies finansuojami baudomis; Iš nacionalinių fondų skiriami ištekliai taip pat turėtų būti paskirstyti organizacijoms, teikiančioms konsultacijas ir paramą asmenims, prieš kuriuos nukreipti SLAPP, siekiant užtikrinti, kad tokioms organizacijoms būtų suteikta pakankamai išteklių, kad jos galėtų tinkamai atlikti savo užduotis;

Pakeitimas 41
Pasiūlymas dėl direktyvos
36 e konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	(36e) duomenų rinkimas itin svarbus siekiant dokumentuoti piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų atvejus ir pateikti sprendimus, kaip užkirsti jiems kelią. Šia direktyva turėtų būti nustatyti bendri kriterijai duomenų rinkimo procedūroms valstybėse narėse standartizuoti ir užtikrinti, kad būtų renkami palyginami duomenys; Tokius duomenis turėtų sudaryti ši informacija:
	i) atitinkamais metais pradėtų piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo

procesų, nukreiptų prieš visuomenės dalyvavimą, skaičius;

ii) anksčiau laiko nutrauktų piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų dėl visuomenės dalyvavimo, remiantis visiškai arba iš dalies nepagrįstais ieškiniais atitinkamais metais, pradedant 2022 m., kurie nutraukti iš esmės ir dėl procesinių priežasčių, skaičius;

iii) teismo procesų, suskirstytų pagal atsakovo tipą (pvz., žurnalistas, žmogaus teisių gynėjas, spaudos priemonė), skaičius;

iv) teismo procesų, suskirstytų pagal ieškovo tipą (pvz., politikas, privatus asmuo, bendrovė, tai, ar ieškovas yra užsienio subjektas), skaičius;

v) duomenys apie visuomenės dalyvavimo veiksmus, dėl kurių buvo pradėtas teismo procesas;

vi) skaičiai, susiję su ieškovų prašomo pradinės žalos atlyginimo apskaičiuotąja suma;

vii) ieškovų naudojamų skirtingų teisinių pagrindų aprašymas ir susiję skaičiai;

viii) duomenys apie procesų trukmę, įskaitant visas instancijas;

ix) duomenys apie tarpvalstybinius aspektus;

x) jei yra, kiti duomenys, įskaitant duomenis apie bylinėjimosi išlaidas, ir, kai taikytina ir tinkama, atitinkamus duomenis apie bylų istoriją;

xi) ieškinio, pateikto remiantis šia direktyva ir prie jos pridedama rekomendacija, rūšis.

Pakeitimas 42
Pasiūlymas dėl direktyvos
1 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Šioje direktyvoje numatytos apsaugos priemonės nuo ***akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio*** teismo ***procesų*** tarpvalstybinių pasekmių turinčiose civilinėse bylose, iškeltose fiziniams ***ir*** juridiniams asmenims, ***visų pirma*** žurnalistams ir žmogaus teisių gynėjams, dėl jų visuomeninės veiklos.	Šioje direktyvoje numatytos ***procesinės ir teisinės*** apsaugos priemonės nuo ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų arba grasinimų pradėti*** teismo ***procesus*** tarpvalstybinių pasekmių turinčiose civilinėse bylose, ***tiesiogiai ar netiesiogiai*** iškeltose fiziniams ***ar*** juridiniams asmenims, ***kaip antai*** žurnalistams***, žiniasklaidos priemonėms*** ir ***teisių gynėjams, ypač*** žmogaus teisių***, aplinkosaugos, moterų ir LGBTIQ+ asmenų teisių*** gynėjams, ***taip pat pilietinės visuomenės organizacijoms, NVO, aktyvistams, profesinėms sąjungoms, menininkams, tyrėjams, akademinės bendruomenės nariams, tinklaraštininkams, informatoriams ar politinei opozicijai,*** dėl jų visuomeninės veiklos***, įskaitant internete***.

Pakeitimas 43
Pasiūlymas dėl direktyvos
1 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	1a) Šia direktyva nustatomi būtiniausi fizinių ir juridinių asmenų, dalyvaujančių visuomenės veikloje, apsaugos civilinėse bylose standartai. Šios direktyvos įgyvendinimas jokiomis aplinkybėmis nesuteikia pagrindo sumažinti apsaugos lygį, kurį valstybės narės jau užtikrina šios direktyvos taikymo srityse.

Pakeitimas 44
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 1 punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
1. visuomenės dalyvavimas – bet koks fizinio ar juridinio asmens pareiškimas ar	1. visuomenės dalyvavimas – bet koks fizinio ar juridinio asmens pareiškimas ar

veikla, padaromi arba vykdomi naudojantis ***teise į*** saviraiškos ir informacijos ***laisvę*** viešojo intereso klausimu, ir ***su tuo tiesiogiai susiję parengiamieji***, ***rėmimo ar paramos veiksmai***. Tai apima skundus, peticijas, administracinius ***skundus*** ar ***teismo*** ieškinius ir dalyvavimą viešuose svarstymuose;	veikla, padaromi arba vykdomi naudojantis ***pagrindinėmis teisėmis ir laisvėms, pavyzdžiui,*** saviraiškos ir informacijos ***laisve*** viešojo intereso klausimu, ***asociacijų*** ir ***susirinkimų laisve, žiniasklaidos laisve, akademine ir meno laisve, mokslo ir kultūros laisve***, ***teise į kolektyvines derybas ir kolektyvinių veiksmų teise, teise į veiksmingą teisinę gynybą ir teise į gerą administravimą***. Tai apima ***bet kokią veiklą, neatsižvelgiant į jos pobūdį, terpę ar pavidalą, kuri padeda vykdyti visuomenės kontrolę, atskleisti, skleisti ar reklamuoti informaciją visuomenei, pavyzdžiui,*** skundus, peticijas, administracinius ar ***teisminius*** ieškinius ir dalyvavimą viešuose svarstymuose***, taip pat bet kokias žurnalistinių, politinių, mokslinių, akademinių, meninių, komentarų ar satyrinių pranešimų, leidinių ar darbų kūrimo, rodymo, reklamos ar kitokio skatinimo formas. Tai taip pat apima bet kokią pagalbinę ir parengiamąją veiklą, ypač žiniasklaidos organizacijų veiklą, pavyzdžiui, fizinių ar juridinių asmenų profesinį ar asmeninį pagalbos tiekimą tiesiogiai su visuomenės dalyvavimu viešojo intereso klausimu susijusiais tikslais***;

Pakeitimas 45
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto a papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
a) visuomenės sveikata, sauga, aplinka, klimatas arba naudojimasis pagrindinėmis teisėmis;	a) visuomenės sveikata, sauga, ***žiniasklaidos laisvė ir pliuralizmas,*** aplinka, klimatas arba naudojimasis pagrindinėmis ***ir žmogaus*** teisėmis***, įskaitant darbo teises, nediskriminavimą, lyčių lygybę ir apsaugą nuo smurto dėl lyties***;

Pakeitimas 46
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto c papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
c) klausimai, ***kuriuos*** viešai ***svarsto*** arba ***peržiūri*** įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ar teisminė institucija, arba bet koks kitas oficialus procesas;	c) klausimai, ***kurie*** viešai ***svarstomi*** arba ***kuriuos svarsto*** įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ar teisminė institucija, arba bet koks kitas oficialus procesas***, taip pat viešosios valdžios institucijų veiksmai arba neveikimas***;

Pakeitimas 47
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto d papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
d) įtarimai korupcija, sukčiavimu ar ***kitais nusikaltimais***;	d) įtarimai korupcija, sukčiavimu***, lėšų išeikvojimu, pinigų plovimu, turto prievartavimu, prievarta, seksualiniu priekabiavimu ir smurtu dėl lyties*** ar ***kitokių formų bauginimu arba bet kokiu kitu baudžiamuoju ar administraciniu nusižengimu, įskaitant nusikaltimus aplinkai***;

Pakeitimas 48
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto e papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
e) veikla, kuria siekiama kovoti su dezinformacija;	e) veikla, kuria siekiama ***apsaugoti ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintas vertybes, nesikišimo į demokratinius procesus principą ir suteikti arba sudaryti palankesnes sąlygas visuomenei susipažinti su informacija siekiant*** kovoti su dezinformacija;

Pakeitimas 49
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto e a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	ea) akademinė, mokslinė ir tiriamoji veikla;

Pakeitimas 50
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 2 punkto e b papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	eb) meninė veikla;

Pakeitimas 51
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto įžanginė dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
3. piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo – dėl visuomenės dalyvavimo pradėtas teismo procesas, ***kuris yra visiškai arba iš dalies nepagrįstas*** ir kurio pagrindinis tikslas – užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti ar už jį bausti. Tokio tikslo požymiai gali būti šie:	3. piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo – dėl visuomenės dalyvavimo pradėtas teismo procesas, ***kuriame teisminiu procesu naudojamasi siekiant kitų tikslų, o ne realiai įrodyti, apginti teisę ar ja naudotis*** ir kurio pagrindinis tikslas – užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti ar už jį bausti. Tokio tikslo požymiai gali būti šie:

Pakeitimas 52
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto -a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	-a) mastas, kuriuo reikalavimas yra akivaizdžiai nepagrįstas;

Pakeitimas 53
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunktis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
b) tai, kad ieškovas arba su juo susijusios šalys dėl panašių klausimų yra inicijavę daug bylų;	***Išbraukta.***

Pakeitimas 54
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto c a papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	ca) bylinėjimosi taktikos, dėl kurios atsakovas patiria nepagrįstų išlaidų, įskaitant jurisdikcijos pasirinkimą arba pareiškimus dėl vilkinimo, taikymas;

Pakeitimas 55
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto c b papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	cb) dominuojančios ekonominės galios, teisinių išteklių arba politinės ar socialinės įtakos išnaudojimas siekiant apriboti atsakovo dalyvavimą visuomenės veikloje, dėl kurio atsiranda ieškinio šalių galios disbalansas;

Pakeitimas 56
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto c c papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	cc) tai, kad ieškovas arba su juo susijusios šalys dėl visuomenės dalyvavimo klausimų yra inicijavę daug nagrinėjamų arba išnagrinėtų bylų;

Pakeitimas 57
Pasiūlymas dėl direktyvos
3 straipsnio 1 dalies 3 punkto c d papunktis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	cd) ankstesnis panašaus ieškinio atmetimas, nustačius kad jis pateiktas piktnaudžiaujant.

Pakeitimas 58
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 1 dalies b punktas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
b) ***akivaizdžiai nepagrįsto*** teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko pagal III skyrių;	b) ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio*** teismo proceso nutraukimo anksčiau laiko pagal III skyrių;

Pakeitimas 59
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 3 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
3. Valstybės narės ***gali numatyti***, kad procesinių apsaugos priemonių pagal III ir IV skyrius *ex officio* gali imtis bylą nagrinėjantis teismas.	3. Valstybės narės ***numato***, kad procesinių apsaugos priemonių pagal III ir IV skyrius *ex officio* gali imtis bylą nagrinėjantis teismas. ***Valstybės narės užtikrina, kad teismas, kuriame nagrinėjama byla, ex officio imtųsi priemonių pagal 8, 14 ir 15 straipsnius.***

Pakeitimas 60
Pasiūlymas dėl direktyvos
5 straipsnio 3 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	3a. Valstybės narės užtikrina, kad teismo procesai, pradėti prieš fizinius ar juridinius asmenis dėl jų visuomeninės veiklos, būtų išnagrinėti greitai ir veiksmingai, atsižvelgiant į bylos

	aplinkybes ir teisę į veiksmingą teisinę gynybą bei teisę į teisingą bylos nagrinėjimą.

Pakeitimas 61
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Trečiosios šalies įstojimas į bylą	Trečiosios šalies įstojimas į bylą ***atsakovo pusėje***

Pakeitimas 62
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bylą nagrinėjantis teismas, kuriame pradėtas teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo, galėtų sutikti, kad ***nevyriausybinės*** organizacijos, ***ginančios*** ar ***skatinančios visuomenine veikla užsiimančių asmenų teises***, galėtų dalyvauti tokiame procese, palaikydamos atsakovą arba ***teikdamos informaciją***.	Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bylą nagrinėjantis teismas, kuriame pradėtas teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo, galėtų sutikti, kad ***Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, tarptautinės*** organizacijos ***ir jų organai***, ***kaip antai Europos Taryba, nevyriausybinės organizacijos*** ar ***kolektyviniai organai, pavyzdžiui, profesinės sąjungos ar profesinės organizacijos***, galėtų dalyvauti tokiame procese ***arba teikti jame informaciją***, palaikydamos atsakovą arba***, atsakovui paprašius, veikdamos jo vardu***.

Pakeitimas 63
Pasiūlymas dėl direktyvos
7 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	7a straipsnis
	Trečiųjų šalių atstovavimas
	Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad bet kokiame šioje

	direktyvoje numatytame procese atsakovas turėtų teisę į tai, kad jam paprašius jo vardu veiktų institucija, organizacija arba asociacija.

Pakeitimas 64
Pasiūlymas dėl direktyvos
III skyriaus pavadinimas

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Akivaizdžiai nepagrįsto teismo proceso nutraukimas anksčiau laiko	***Piktnaudžiaujamojo pobūdžio*** teismo proceso ***dėl visuomenės dalyvavimo*** nutraukimas anksčiau laiko

Pakeitimas 65
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
1. Valstybės narės įgalioja teismus anksčiau laiko priimti sprendimą visiškai arba iš dalies nutraukti teismo procesą dėl visuomenės dalyvavimo kaip ***akivaizdžiai nepagrįstą***.	1. Valstybės narės įgalioja teismus anksčiau laiko priimti sprendimą visiškai arba iš dalies nutraukti ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio*** teismo procesą dėl visuomenės dalyvavimo kaip ***apibrėžta 3 straipsnio 3 dalyje***.

Pakeitimas 66
Pasiūlymas dėl direktyvos
9 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
2. ***Valstybės narės gali nustatyti terminus, iki kurių galima įgyvendinti teisę pateikti prašymą dėl teismo*** proceso ***nutraukimo anksčiau laiko. Terminai turi būti proporcingi ir dėl jų toks teisės įgyvendinimas neturi tapti neįmanomas arba pernelyg sudėtingas***.	2. ***Atsakovas gali pateikti prašymą dėl teismo proceso nutraukimo bet kurioje proceso stadijoje. Kai nacionalinėse civilinio*** proceso ***teisės sistemose numatytas atskiras priimtinumo etapas, valstybės narės gali nustatyti terminus, iki kurių galima įgyvendinti teisę pateikti prašymą nutraukti procesą tame proceso etape***.

Pakeitimas 67
Pasiūlymas dėl direktyvos
12 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai atsakovas pateikė prašymą nutraukti procesą anksčiau laiko, ieškovas turi įrodyti, kad ieškinys nėra ***akivaizdžiai nepagrįstas***.	Valstybės narės užtikrina, kad tais atvejais, kai atsakovas pateikė prašymą nutraukti procesą anksčiau laiko, ieškovas turi įrodyti, kad ieškinys nėra ***piktnaudžiaujamojo pobūdžio, kaip apibrėžta šios direktyvos 3 straipsnio 3 dalyje***.

Pakeitimas 68
Pasiūlymas dėl direktyvos
V a skyrius (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Va skyrius
	PARAMOS PRIEMONĖS
	18a straipsnis
	Nacionalinis fondas
	1. Valstybės narės, remiant Komisijai, įsteigia nepriklausomo organo valdomą nacionalinį fondą, skirtą kompensuoti bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, patyrusiam žalos dėl piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo proceso dėl visuomenės dalyvavimo, kai netaikomos jau esančios nacionalinės kompensacijų aukoms sistemos, ir remti organizacijoms, teikiančioms rekomendacijas ir paramą asmenims, kurių atžvilgiu vyksta piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai, nukreipti prieš visuomenės dalyvavimą.
	2. Nacionaliniai fondai iš dalies finansuojami taikant šios direktyvos 16 straipsnyje numatytas baudas. Valstybės narės nusprendžia dėl baudų sumos, kuri turi būti skirta nacionaliniams fondams.
	18b straipsnis

Nefinansinės paramos mechanizmai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visuomeninėje veikloje dalyvaujantiems asmenims būtų taikomi nefinansinės paramos mechanizmai. Tokios priemonės apima teisinės pagalbos ir psichologinės pagalbos teikimą, taip pat informaciją apie organizacijas, teikiančias rekomendacijas ir paramą asmenims, kurių atžvilgiu vyksta piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai, nukreipti prieš visuomenės dalyvavimą. Parama ir pagalba turi būti prieinama ir nemokama.

2. Valstybės narės įsteigia nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų valdomą nacionalinį ryšių punktą, kuris renka informaciją apie visas organizacijas, teikiančias rekomendacijas ir paramą asmenims, kurių atžvilgiu vyksta piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai, nukreipti prieš visuomenės dalyvavimą, ir ja dalijasi.

3. Valstybės narės palengvina organizacijų, teikiančių rekomendacijas ir paramą asmenims, kurių atžvilgiu vyksta piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai, nukreipti prieš visuomenės dalyvavimą, keitimąsi informacija ir geriausia patirtimi.

Pakeitimas 69
Pasiūlymas dėl direktyvos
V b skyrius (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Vb skyrius
	PREVENCINĖS PRIEMONĖS
	18c straipsnis
	Mokymas
	1. Tinkamai atsižvelgdamos į teisminių institucijų nepriklausomumą, teisininko profesijos nepriklausomumą ir teisminių institucijų organizavimo

skirtumus visoje Sąjungoje, valstybės narės remia teisės specialistų, pvz., teisminių institucijų ir teismų darbuotojų visais teismų lygmenimis, kvalifikuotų teisininkų ir potencialių asmenų, kurių atžvilgiu gali vykti tokie teismo procesai, mokymo galimybes, siekiant padidinti informuotumą apie strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo ir šioje direktyvoje numatytas procesines jų apsaugos priemones, taip pat informuotumą apie fizinių ar juridinių asmenų, dalyvaujančių visuomeninėje veikloje, poreikius.

2. Valstybės narės užtikrina, kad mokymo galimybės būtų suteiktos ir asmenims ir organizacijoms, dalyvaujantiems visuomenės veikloje, kad jie įgytų konkrečių žinių, leidžiančių atpažinti piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesus, nukreiptus prieš visuomenės dalyvavimą, ir atitinkamai į juos reaguoti. Valstybės narės užtikrina, kad piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesai dėl visuomenės dalyvavimo visų pirma būtų įtraukti į teisės ir žurnalistikos mokymo programas.

3. Valstybės narės gauna paramą iš Komisijos, kuri siekia palengvinti mokymą ir keitimąsi patirtimi, kad būtų kuo labiau užtikrinti bendri tikslai ir metodika ES lygmeniu. Šiuo atžvilgiu jos turėtų užtikrinti praktikuojančių teisininkų ir jų profesinių asociacijų dalyvavimą.

18d straipsnis

Informuotumo didinimas

1. Valstybės narės imasi atitinkamų veiksmų, pvz., rengia informavimo ir informuotumo didinimo kampanijas, skirtas visiems susijusiems suinteresuotiesiems subjektams iš viešojo ir privačiojo sektorių, taip pat įgyvendina mokslinių tyrimų ir švietimo programas, siekdamos plėsti žinias apie strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo ir procesines apsaugos priemones,

nustatytas šioje direktyvoje, kad būtų galima didinti visuomenės informuotumą ir rimtai sumažinti tokių ieškinių riziką ar grėsmę. Valstybės narės, kai tinkama, bendradarbiauja su visais susijusiais suinteresuotaisiais subjektais.

2. Valstybės narės teikia paramą ir informaciją apie informuotumo didinimo veiklą, susijusią su esamomis paramos struktūromis ES ir nacionaliniu lygmenimis, įskaitant nuorodas į nacionalinius ryšių punktus, kurie renka informaciją apie turimus išteklius, įskaitant teisinę pagalbą ir prieinamas teisines gynybos priemones, ir ja dalijasi.

18e straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Valstybės narės, atsižvelgdamos į savo institucinius susitarimus dėl teismų statistikos, turėtų pavesti vienai ar daugiau institucijų, visapusiškai laikantis duomenų apsaugos reikalavimų, rinkti ir apibendrinti duomenis apie jų jurisdikcijos nacionaliniuose teismuose pradėtus piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesus, nukreiptus prieš visuomenės dalyvavimą.

2. Taikydamos šio straipsnio 1 dalį, valstybės narės sukuria teismų sprendimų, susijusių su klausimais, kuriems taikoma ši direktyva ir prie jos pridedama rekomendacija, registrą. Toks registras turi būti viešai ir nemokamai prieinamas jo naudojimo vietoje ir atitikti Sąjungos ir nacionalines asmens duomenų apsaugos taisykles.

Pakeitimas 70
Pasiūlymas dėl direktyvos
19 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	19a straipsnis

	Taikymas
	Šios direktyvos nuostatos taikomos visiems piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesams dėl visuomenės dalyvavimo, kaip apibrėžta 3 straipsnio 3 dalyje, pradėtiems arba tęsiamiems nacionalinės teisės, kuria įgyvendinama ši direktyva, įsigaliojimo metu ir vėliau.

Pakeitimas 71
Pasiūlymas dėl direktyvos
20 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
Valstybės narės pateikia Komisijai visą svarbią informaciją apie šios direktyvos taikymą iki [***5*** metai nuo perkėlimo į nacionalinę teisę dienos]. Remdamasi pateikta informacija, Komisija ne vėliau kaip [***6*** metai nuo perkėlimo į nacionalinę teisę dienos] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai šios direktyvos taikymo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiamas piktnaudžiavimo teismo procesu dėl visuomenės dalyvavimo raidos ir šios direktyvos poveikio valstybėse narėse vertinimas. Prireikus prie ataskaitos pridedami dalinio šios direktyvos keitimo pasiūlymai.	Valstybės narės pateikia Komisijai visą svarbią informaciją apie šios direktyvos taikymą iki [***3*** metai nuo perkėlimo į nacionalinę teisę dienos]***, o vėliau – kasmet***. Remdamasi pateikta informacija, Komisija ne vėliau kaip [***4*** metai nuo perkėlimo į nacionalinę teisę dienos] pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ***metinę*** šios direktyvos taikymo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiamas piktnaudžiavimo teismo procesu dėl visuomenės dalyvavimo raidos ir šios direktyvos poveikio valstybėse narėse vertinimas. Prireikus prie ataskaitos pridedami dalinio šios direktyvos keitimo pasiūlymai. ***Tos ataskaitos skelbiamos viešai.***

Pakeitimas 72
Pasiūlymas dėl direktyvos
20 straipsnio 1 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas	*Pakeitimas*
	Komisija, remdamasi šios direktyvos taikymu dėl SLAPP civiliniuose ieškiniuose, pareikštuose baudžiamosiose bylose, ir kita turima informacija, įvertina, ar būtina imtis tolesnių veiksmų prieš SLAPP baudžiamajame procese.

NUOMONĘ TEIKIANČIO KOMITETO PROCEDŪRA

Pavadinimas	Asmenų, užsiimančių visuomenine veikla, apsauga nuo akivaizdžiai nepagrįstų ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų (strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo)
Nuorodos	COM(2022)0177 – C9-0161/2022 – 2022/0117(COD)
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	JURI 5.5.2022
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	LIBE 5.5.2022
Susiję komitetai - paskelbimo plenariniame posėdyje data	15.12.2022
Nuomonės referentas (-ė) Paskyrimo data	Ramona Strugariu 12.1.2023
Pakeistas (-a) nuomonės referentas (-ė)	Anna Júlia Donáth
Svarstymas komitete	22.3.2023
Priėmimo data	23.5.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 51 –: 5 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Magdalena Adamowicz, Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Sophia in ‘t Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nuno Melo, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Emil Radev, Paulo Rangel, Diana Riba i Giner, Isabel Santos, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Tomas Tobé, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elena Yoncheva
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Susanna Ceccardi, Gwendoline Delbos-Corfield, Loucas Fourlas, José Gusmão, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Paul Tang, Róża Thun und Hohenstein, Loránt Vincze, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Marie Dauchy, Vlad Gheorghe

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

51	+
NI	Laura Ferrara
PPE	Magdalena Adamowicz, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Loucas Fourlas, Andrzej Halicki, Jeroen Lenaers, Nuno Melo, Alessandra Mussolini, Emil Radev, Paulo Rangel, Sara Skyttedal, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Tomáš Zdechovský
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Vlad Gheorghe, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róża Thun und Hohenstein
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Sylvie Guillaume, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemec, Carina Ohlsson, Thijs Reuten, Isabel Santos, Birgit Sippel, Paul Tang, Elena Yoncheva
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Tineke Strik

5	-
ECR	Patryk Jaki, Vincenzo Sofo
ID	Susanna Ceccardi, Nicolaus Fest
NI	Milan Uhrík

4	0
ECR	Assita Kanko
ID	Annika Bruna, Marie Dauchy, Tom Vandendriessche

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė